

№61 АФММЛ ОК

Тема: «Мезгил жана Алыкул»
кино тасманын негизинде өтүлүүчү ачык
сабактын план-конспектиси (Блумдун кубиги).

Мугалим: Рыскелдиева Нургуль Азизовна

Класс: 9-Ж

Бишкек

25.02.20-жыл

Сабактын темасы: «МЕЗГИЛ жана АЛЫКУЛ»

кинотасманын негизинде өтүлүүчү ачык сабактын план-конспектиси (Блумдун кубиги)

Компетенттүүлүктөр:

1. тилдик компетенттүүлүктөр (лингвистикалык):

- Кыргыз адабий тилинин жазуу эрежелеринин нормасында жазып жана сүйлөй билүү.
- Кыргыз тилинде өз оюн, эмоцияларын эркин билдирүү .
- Кыргыз тилинде кат, аңгеме жаза билүү.

2. Коммуникативдик компетенттүүлүктөр (кептик):

- Кыргызча сүйлөшүү.
- Тил уйрөнүүнүн деңгээлине жараша кыргыз тилинде сүйлөшө алуусу ,талаш-тартыш жарата алуусу.
- Көргөн “МЕЗГИЛ жана АЛЫКУЛ” көркөм тасманын негизинде персонаждарды, автордун максатын, сезимдерин, көйгөйлөрдү чечүү жолдорун, позитивдуу ой айтуу, каршы пикир айтуу, баалуулугун белгилөө.

3. Социомаданий компетенттүүлүктөр:

- Тил менен бирге Алыкул Осмоновдун өмүрү, чыгармачылыгы жөнүндө билүүсү.
- Жупта, топто биргелешип ой бөлүшүп, оюн аудиторияга жеткире билүүсү.
- Жаш курагына жараша тема тандоо.

Сабактын жабдылышы:

Сүрөттөр, таблицалар, ватман, маркерлер, таратылуучу карточкалар ж.б.

Сабактын ыкмасы: *Интерактивдүү ыкманын негизинде окутуу.*

Сабактын жүрүшү:

Уюштуруу: *Учурашып, жагымдуу психологиялык жагдай түзүү.*

Биз силер менен А.Осмоновдун өмүрү, чыгармачылыгы жөнүндө маалыматты интернет, китептен, “Мезгил жана Алыкул” кинотасмасынан алып таанышканбыз. (1 мүнөт)

Сабакты интерактивдүү ыкманын негизинде окутуу 5 этаптан турат:

1. Шыктандыруу этабы: - Окуучуларга 6 топко иштөө үчүн күлгүн, кызыл, жашыл, алтын, кара, күрөң түстөрдөгү тапшырмалар жазылган карточкалар таратылат.

- Балдар алты топко бөлүнүшөт .

- Карточкада берилген тапшырмалар менен ар бир топ бири-бирин тааныштырышат, кандай милдет аткара турганын айтышат (5 мүнөт).

“Мезгил жана Алыкул”

1-топ “Лидер”	2-топ: ”Сүрөтчү”	3-топ: ”Креатив”	4-топ: ”Оптимист”	5-топ: ”Сынчы”	6-топ: ”Илимпоз”
күлгүн	кызыл	жашыл	алтын түс	кара	күрөң
Тасманын жанрын, персонаждарды атап, автордун максатын, натыйжасын жыйынтыктайт	Тасманы көргөндөн кийин, пайда болгон эмоционалдык сезимдер: кубануу, өкүүнүү, кайгыруу, кыжырлануу, сүйүнүү, сыймыктануу, боор ооруу.	Кинотасмадагы эпизоддордо көйгөйдү таап, аны чечүүнүн жолдору, мүмкүнчүлүктөрдүн бар экендигин сунуш кылат.	Кинотасмадагы эпизоддордогу көйгөйлөргө позитивдуу ой айтып, жакшы жагын белгилейт.	Айтылган, баяндалган пикирге же талкууга алынган пикирге дайыма каршы пикирде болот.	Көрүүчүлөр арасында кинотасманын баалуулугу эмнеде? Сен үчүн эмнеси менен баалуу болду?- деген суроолорго жооп беришет.

2. Тема жана күтүлүүчү натыйжаларды жарыялоо этабы:

Демек, окуучулар сабакта Алыкул Осмонов жөнүндө топтордо ойлорун бөлүшүшөт, ой бөлүшүү аркылуу күтүлүүчү натыйжа белгиленди. Ошондой эле окуучулар сабакта кандай маалыматтарга ээ болору, кандай ийгиликтерге жетишээрин белгилеп, сабактын максаты жарыяланды:

- *топто иштөө, же жупта иштөө.*
- *ар бир топтун тапшырмасы болот.*
- *тапшырманы аткарып жатканда так, туура, фактыларга таянып, окуган маалыматтарга, көргөн тасмага таянып иштейсиңер.*
- *сөзсүз, өзүңөрдүн жеке оюңар, позицияңар, аргументиңер болушу керек.*
- *талаш-тартыш жаралуу аркылуу оюнарды айтып, толуктасаңар болот.*

.....

-жаралган ойго кошумча маалымат киргизсе болот.(5мүнөт).

3. Тема тууралуу керектүү маалыматтарды берүү этабы:

Тема тууралуу маалымат берүү үчүн” Мезгил жана Алыкул”кино тасмасынан кыскача үзүндүлөр көрсөтүлөт. Тема жөнүндө маалымат берилет.(6 мүнөт).

4. Интерактивдүү өнүгүүлөр этабы:

1.“Лидер”

Тасманын жанры боюнча “ көркөм тасма”.

Персонаждар: Алыкул, Айдай, Зейнеп, Аалы Токомбаев, Темиркул Үмөталиев, Алыкулдун досу, Айдайдын апасы, акын-жазуучулар.

Автордун максаты - бул көрүүчүлөргө көркөм кино тасма аркылуу, анын өмүрүн, чыгармачылыгын дагы бир жолу көрсөткүсү келген. Демек, автор кыргыз элине Алыкулдун образын, ошол мезгилди, анын сүйүүсү, Ысык-Көлдү, адамдардын ошол мезгилдеги бири-бирине болгон мамилесин кинотеатрлардан көрсөтүп, элге тартуулаганы жакшы болду (2 мүнөт).

2.“Сүрөтчү”

Кинону көрүп баштаганда эле Алыкул жазуучулар союзуна келип, балдар үйүндө тарбияланганын айтып, айылына барып келгенин, ал жерде эч бир тозуп алаар адамы жок экенин айтканда боорум оорууду.

-Алыкулду “Чабуул” гезитине жумушка алганда кубандым.

-Айдайга болгон сүйүүсүн көрүп кубангам.

-Айдайдын ата-энеси башка адамга күйөөгө берип салганда жана ал төрөттөн каза болгондо аябай боорум ооруду.Өкүнүчтүүсү, ошол мезгилдеги аялдардын сөз эркиндиги жок болгондугунда..

-Зейнепке жолугуп өзүн бактылуу сезип жатканда, мен да бактылуу болдум.

-Жыпар төрөлгөндө кубандым, бирок бул бактылуу учур көпкө созулбаганы өкүнүчтүү болду.

.....

.....

-Зейнепке кыжырым келди, анткени оорулуу күйөөсүн таштап кетти, бирок ал кайра турмушка чыгып 4 балалуу болуп , бактылуу жашаганына кубандым (2 мүнөт).

3.“Креатив”

-Айдайды ата-энеси күйөөгө, анын оюн укпай, зордоп, башка адам менен кат жазышып жүргөнүнө карабай турмушка бергенин көйгөй катары көрүп турабыз.

– Алыкул ачык кургак учук оорусу менен ооруп калганын көйгөй деп эсептейбиз.

-Ошол мезгилде медицинанын өнүгүшүнүн начардыгы көйгөй болгон.

(2 мүнөт)

4.“Оптимист”

Эгер “Креатив” Айдайдын ата-энесин күнөөлөсө, биз туура деп эсептейбиз. Анткени , ошол кезде заман ошондой болчу. Айдай башкага турмушка чыкканы жакшы болду, себеби Алыкулга турмушка чыгып, төрөттөн өзү да баласы да каза болсо, Алыкулга мурункудан да кыйын болмок.

-Кургак учук оорусу менен ооруп калган үчүн Улуу Ата Мекендик согушка барбай калды. Эгер барса, балким 1941-жылы эле согушта курман болуп калмак. 1950-жылга чейин жашап, көп чыгармаларды жаратты.

- Зейнептин Алыкулду таштап кеткени да туура бир жагынан караганда. Ар бир аял бактылуу болгусу келет. Ал турмушка чыгып, 4 балалуу болот. Алыкул үчүн деле жакшы болду, анткени Зейнеп экөөнүн ортосунда уруш-талаш көбөйүп кеткен.

-Кызы Жыпар эмнеден чарчап калганы белгисиз, бирок эгер кургак учук болуп ооруса, анда көп жыл кыйналмак.(2 мүнөт)

5.“Сынчы”

Айтылган пикирлерге каршы пикирлерди айтышат.(5 мүнөт)

6.“Илимпоз”

Биз үчүн бул кино абдан баалуу болду. Себеби, Алыкул Осмоновдун өмүрү- чыгармачылыгы жөнүндө көп нерсе билдик. Маалыматтарды интернет булактарынан, китептерден, кинотасмадан жана мугалимдин берген маалыматтарынан алдык.

.....

Көрүүчүлөр үчүн да баалуу болду болуш керек, анткени акын жөнүндө окугандар аз, ал эми тасмадан көрүп алышып, кубанышты болушса керек.

1) Окуучулардын баары биргеликте жыйынтыктоочу ойлорун айтышат.

2) Брлардан үзүндүлөрдү көркөм окушат.

3) Үйгө тапшырма: Кат же аңгеме жазып келгиле (РАФТ формасында)

Р- ролдо: Алыкул Осмонов

А-аудитория: 9- Ж класс

Ф-форма: Кат формасында же аңгеме формасында

Т-тема: 1. “Келечек муунга калтырган насаатым...” (кат формасында), 2. “Эгер мен азыр тирүү болсом, бактылуу турмушта жашайт белем?”

(Аңгеме формасында) (Алыкул 35 жашта деп элестеткиле.)

САЛАМАТТА БАРГЫЛА!

Чоң рахмат!